

Egyházi hírek

* Az elmúlt héten pénteken két jelentős esemény színhelye volt a **Nagybányai Egyházmegyébe** kebeleztet **avasújjvárosi gyülekezet** temploma.

Főtiszteletű **Csúry István**, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke beiktatta a nyugdíjazás folytán megüresedett esperesi tisztségbe, az időközi választáson bizalmat kapott **Gellén Sándor Károly** avasújjvárosi lelkipásztort.

Ugyanakkor a személyi és tisztségbeli változások nyomán rendkívüli egyházmegyei választói közgyűlést tartottak. Ennek eredményeként **Ecsedi Árpád** koltó-katalini lelkipásztor esperes-helyettesi, **Lovász István** máramaroszi lelkipásztor egyházkerületi közgyűlési tagsági és **Kovács Péter** magyarberkeszi lelkipásztor egyházmegyei missziói előadói tisztségre nyert megbízatást.

Szombaton **Nagyváradon az Egyházkerületi Közgyűlés**, szintén időközi választáson **Forró László** hegykövácsi lelkipásztornak szavazott bizalmat a püspök-helyettesi tisztségre nézve.

Az egyházmegyei és egyházkerületi időközi tisztújítás, a fellebbezési idő lejárta után lesz jogerős.

Isten áldása legyen mindnyájuk életén és szolgálatán.

Varga Károly

* **A nagybányai Evangélikus-Lutheránus templomban** július 18-án délután 6 órakor egy debreceni evangélikus kórus koncertjére várnak szeretettel minden kedves érdeklődőt.

* A nagybányai Evangélikus-Lutheránus Egyházközség csütörtökön 18 órakor és vasárnap reggel 10 órakor istentiszteletre vár mindenkit.

* Az evangélikus szertartás szerint helyeztük örök nyugalomra **Lévay Rozália** asszonytestvérünket, akit 94 évesen szolgált magához az Úr. Nyugodjon békében!

* A **Nagybánya-óvárosi Református Egyházközségből** kísértünk utolsó útjára **Kiss Árpád** testvérünket, akit 64 évesen szolgált magához az Úr. Nyugodjon békében!

* Ugyanitt kötött házasságot **Bálint Botond Zóárd** református ifjú, Bálint Gyula és Velea Julianna Carmen fia és **Gombos Julianna Tímea** református hajadon, Gombos István és Csapó Julianna lánya. Házasságot kötött továbbá **Birtalan Zoltán** református ifjú, Birtalan János és Suciú Cornelia fia és **Daubner Malvia Andrea** római katolikus hajadon, Daubner Imre és néhai

Székely falat

Az elmúlt napokban Székelyföldről származó élelmiszereket árusító üzlet nyílt a **Vasile Alecsandri utca 8. szám alatt.**

Termékei 100%-ban természetesek, hozzáadott kiegészítőket és tartósítószeret nem tartalmaznak.

Kaphatóak: füstölt mangalica hústermékek - szalámi, kolbász, szalonnafélék, virsli és párizsi, valamint sajtféleségek és ezekre jó Csíki sör.

Diabetikus, laktózmentes, gluténmentes termékek bő választékával is várjuk a kedves vásárlókat.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 8-18 óra között és szombaton 8-tól 13 óráig.

Szoher Erzsébet lánya, **Ivász Ede Konrád** református ifjú, Ivász András és Medgyesi Edit fia és **Kőmíves Andrea** hajadon, Kőmíves Gyula és Dongó Gyöngyi lánya, **Dobra Vasile Alin** ortodox ifjú, Dobra Dan és Gherasim Delia fia és **Püskök Kinga** református hajadon, Püskök Ferenc és Kulcsár Mária lánya, **Szopkó Norbert** ifjú, néhai Szopkó Zoltán és Kiss Gyöngyi fia és **Varga Laura Mirela** ortodox hajadon, Varga Ist-

ván és Ștef Iuliana lánya.

* A **nagybányai katolikus Szent-háromság plébániától** helyezték örök nyugalomra **Bohoni született György Jolán** testvérünket, akit 76 évesen szolgált magához az Úr; **Grumucz született Bertók Jolán** asszonytestvérünket és **Sălăjanu született Acsai Ildikó** testvérünket. Nyugodjanak békében!

Bunda Csilla Annamária

A Németh László Elméleti Líceum nagy szeretettel várja az előkészítő osztályba iratkozó gyermekeket!



A következő tanévben az iskola három kisdíáknak ösztöndíjat biztosít (az egész tanév idejére), ezen kívül a délutáni programban részt vevő I-IV. osztályos diákok étkeztetésének (ebéd) anyagi költségeit is biztosítja. A vidékről ingázó gyermekeknek az iskola állja az utazási költségeit. Iskolánkban minden kulturális program és melléktevékenység ingyenes, az iskola ugyanakkor fedezi a diákok versenyeken való részvételi és utazási költségeit. Az előkészítő osztály tanítónénije: **Szaniszló Emese**. Iratkozni lehet az iskola titkárságán: Luminișului utca, 1 szám, tel: 0262-213 586.

Hogyan legyek némethlászlos?

Iratkozási útmutató VIII. osztályosoknak

Osztályfőnököd, leendő tanáraid biztosan segítenek majd beiratkozni. A kitöltendő ívre írd a következő kódokat:

C osztály: Ha humán (filológia) osztályba készülsz, szeretted a nyelveket,

az irodalmat, társadalomtudományokat és történelmet, a te kódod **194**

A osztály: Ha reál (matematika-informatika) osztályba készülsz, jó matekos vagy, és szeretted a számítógépeket, de emelt óraszámban szeretnéd az angolt is tanulni, a te kódod **195**

B osztály: Ha reál (biológia-kémia) osztályba készülsz, azaz kedveled a kémiát, biológiát, a te kódod: **196**

A biztonság kedvéért írd be mind-



Iratkozás nagybányai magyar óvoda-és napközicsoportokba - 2015-2016

Az alábbiakban közöljük a nagybányai óvodák és napközik jövő tanévi kínálatát:

A NÉMETH LÁSZLÓ ELMÉLETI LÍCEUM ÓVODACSOPORTJAI:

(Iratkozás a Németh László titkárságán str. Luminișului 1., tel: 0262 213 586)

Eminescu Napközi, str. Crișan (Magyar utca) 15., óvónők: **Görög Ágnes**, tel.: 0724 865 299, **Vincze Melinda**, tel.: 0735 500 526

8-as Számú Napközi, str. Horea (Postaréti utca), óvónő: **Kiss Tóth Melinda**, tel.: 0735 501 201

12-es Számú Óvoda, str. Industriale 1. (Zazarpart, Óváros), óvónő: **Ignát Etelka**, tel.: 0742 027 848

Waldorf napközis csoport, óvónő: **Kerekes Gabriella**, tel. 0742 146 735

TOVÁBBI NAGYBÁNYAI ÓVODACSOPORTOK

(Iratkozás az óvodák titkárságán, vagy az óvónőknél):

30-as Számú Napközi óvodacsoportha, Zazar negyed, str. Victoriei 110., óvónő: **Barcs Éva**, tel.: 0722 879 657

30-as Számú Napközi napközicsoportha, Zazar negyed, str. Victoriei 110., óvónők: **Tunyogi Imola**, tel.: 0755 202 175, **Tönkő Anita**, tel.: 0741 531 524

20-as Számú Óvoda, B-dul București 20. (Eurohotel-el szemben), óvónő: **Vári Renáta Melinda**, tel.: 0741 330 801

Step by Step Óvoda (napközicsoportha), str. V. Babeș 2. (a volt Ciocan utca végén), óvónők: **Torkos Erika**, tel.: 0740 811908, **Major Kinga**, tel.: 0765 161 986

Otilia Cazimir Napközi, str. Banatului (V. Alecsandri - Hatvan negyed), óvónők: **Almási Lilla**, tel.: 0741 200 977, **Munteanu Erika**, tel.: 0745148630

Kérjük a kedves szülőket, ha bármilyen problémát, nehézséget, esetleg elutasítást észlelnek a beiratkozás során, jelezzék programunk képviselőjénél, tel.: 0740 176757, e-mail: iskolainkert@nagybanya.ro

három kódot, fontold meg jól a sorrendet. Ha igazán némethlászlos akarsz lenni, más kódot ne írj!

Bányavideki Szó

Kiadja a **PRO GENIUS Egyesület** Nagybánya

Igazgató:	Soltz Anna
Főszerkesztő:	Tamási Attila
Főmunkatársak:	Dávid Lajos Deák László Simori Sándor
Számítógépes tördelés:	Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés:	Bauer Artúr, Szabó Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

430143 Nagybánya
Báii u. 3. sz.
Tel/fax. 00(40)262-218.204
www.nagybanya.ro/uj_szo.php
e-mail: banyavidekiujso@gmail.com

Előfizetés a postahivatalokban és a lapkézbesítőknél - 40020 - Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az aláírt cikkek mondanivalója nem feltétlenül egyezik a szerkesztőség véleményével, és a szerző viseli értük a felelősséget. A szerkesztőség fenntartja az íráskor szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát. - ISSN 1221-0056 -

Készült a GENIUS Nyomdában

MMG Kft.

Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021, 218072, 0720530066.
e-mail: mmgbaiamare@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszervezési rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén - acél hővezető elemek, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázvezetők - RISER
- MMG típusú gázszabályzó - mérő állomások, kisfogyasztói használatra.
- KHS típusú gázszabályzó, 10-200 köbméter körüli szabálytartományokkal
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályzó - mérő állomások, nagyfogyasztói használatra.
- PAKOT.E típusú, földgázzal működő, villamos és fűtőgázhoz használatra.

Előzetes a Nagybányai Szent István Napok rendezvénysorozat programjából

2015. AUGUSZTUS 13-22.



Augusztus 13., csütörtök:

Orgonaest: Dr. Kristófi János, a Nagyváradi Partiumi Egyetem orgonatanárának koncertje
Helyszín: Szentháromság templom - 19.30 óra

Augusztus 14., péntek:

A PROF. CAFE STRINGS vonósnégyes koncertje
Helyszín: Szentháromság templom - 19.30 óra

Augusztus 16., vasárnap:

Szent István napi búcsú - ünnepi szentmise a Szentháromság templomban - 19 órától

Augusztus 17., hétfő:

Szavaló- és énekverseny
Jelentkezni lehet Czol Ernőnél tel.: 0763-373541

Helyszín: Szentháromság templom - 17 óra

Augusztus 18., kedd:

Orgonaest - Odongto Bernadette nagybányai orgonaművész koncertje
Helyszín: Szentháromság templom - 19.30 óra

Augusztus 19., szerda:

A Torpedó együttes szabadtéri rockkoncertje
Helyszín: Cinterem - 20 óra

Augusztus 20., csütörtök:

A Schola Rivulina szabadtéri koncertje
Helyszín: Cinterem - 20.30 óra

Augusztus 21., péntek:

Hungarikum-est
A 2015-ös évi Szent István Napok rendezvénysorozat keretében, a nagybányai RMDSz ÚJ FEJEZET csoportjának a szervezésében, a Szentháromság Plébánia társszervezésében, a Máramarosi Magyar Vállalkozók Egyesületének fővédnökségével idén is sor kerül a zenés hungarikum-est megrendezésére, SZENT ISTVÁN-est címmel, 2015. augusztus 21-én, pénteken 19 órától az óvárosi Schönherzházban (Fontana étterem)

Augusztus 22., szombat:

Mares Hanna nagybányai zongoraművész zongoraestje
Helyszín: Szentháromság templom - 19.30 óra

Kölcsey-megemlékezés – 2015

– Irodalmi tanácskozás és megemlékezés a költő szülőföldjén –

1990-től minden év augusztusában Kárpát-medencei Kölcsey-megemlékezéseket szerveznek a jelenlegi Szatmár megyében.

Idén Kölcsey Ferenc születésének 225. évfordulója jegyében augusztus 6-án, csütörtökön délelőtt 9.00 órától Szatmárnémetiben, délután 5.00 órától pedig Nagykárolyban tanácskoznak a költő életét és munkásságát ismerők, míg augusztus 7-én, pénteken délután 5.00 órától Szödémeteren, Kölcsey szülőfalujának templomkertjében kerül sor (immár XXVI. alkalommal) ünnepi főhajtásra nemzeti imánk szerzőjének ott álló szobra előtt.

A kétnapos – mindenki számára nyitott – rendezvény programjaira minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak a rendezők.

Részletek a későbbiekben.



Dr. Bónis István parlamenti képviselő irodáinak működési programja:

Máramarossziget:

- RMDSz-székház, minden hónap első péntekén 12-14 óra között;

Nagybánya:

- RMDSz-székház, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 10-12 óra között; - Teleki Magyar Ház, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 12-14 óra között. A parlamenti képviselő telefonszáma: 0726200756.



Betanítunk kürtőskalács készítésére és árusítására flexibilis munkaprogramra hajlandó személyeket.
Érdeklődni a 0722388838-as telefonszámon.

Nyári reklámfurcsaságaink

Nyár van tagadhatatlanul, és ilyenkor a meleg elől szeretünk egy pohár, üveg vagy korsó sör mellé leülni egy szellős teraszon. A sörfajták skálája széles, de azért furdallt a kíváncsiság, hogy milyen is, mármint a nagybetűs reklámok szerint a sörfajták egyike, mely magát úgy hirdeti, hogy száz százalékból sörrárpából készül. Aztán, mikor a címkézésre pillantottam, láttam, hogy komlót is kevertek hozzá. Ez a normális, mert a sörszakértők szerint nem rendes sör az, amelyikből hiányzik a komló. De akkor hol is van az a száz százalékos sörrárpá tartalom? Hogy a munkafolyamat alatt a komlót kiszívták belőle, értem. Vagyis, amit kiszívtak a cuccból, a reklámon keresztül minket, sörivókat megiszívtak.

Ez az időszak kedvez az építőmunkásainknak, az itthon, még itthon maradt építőmunkásainknak is, akik kora tavasztól a tél beálltaig végzik munkájukat.

Elhaladva mellettük többször megkérdeztem a sürgő-forgó szakiktól, hogy a raklapokon levő téglák címkézésén miért áll az, hogy „intelligens”. Mitől lehet egy téglá intelligens. Ők sem tudták, csak azt, hogy falazniuk kell belőle.

Aztán az egyik városi, hústermékeket árusító üzletben arra figyeltem fel, hogy a baromfiúsok között „Puiul fericit” elnevezésűt is kínálnak megvételre. Ezt az egyet nem értem. De tényleg. Mitől is lehet boldog egy lemeztelenített, kárpálói és feje nélküli tápos nejloncsirke?

Erre, illetve az ilyen dolgokra szokta mondani Sanyi barátom: figyu, haverkám, ha tetszik, ha nem, ez a biznissz. És még lehet, hogy igaza is van.

Vicsai György



Szeptember 18-21. között lesz megtartva a 10. Fótér Fesztivál - Nagybányai Magyar Napok

Szeretettel meghívunk minden nagybányai és bányavidéki magyart a 10. Fótér Fesztiválra, a Nagybányai Magyar Napokra. Jegyezzük fel ezt a dátumot naplónkba, ne tervezzünk más programot, hiszen három napig ismét miénk lesz a tér! Tanévkezdés utáni hétvégén gyűljünk ismét össze, ünnepeljünk és szórakozzunk együtt Nagybánya történelmi központjában, a régi főtéren. Haza várjuk a városból és vidékéről elszármazott testvéreinket, legyen ez a találkozás az együtt-lét kellemes alkalmá.

A Fótér Fesztivál egy lehetőség élő közösségünk színrelépésére - intézményeink, civil szervezeteink, egyházaink és iskoláink tevékenységének bemutatására, ezek önnálló programszervezésére vagy résztvételére. Az aktív nagybányai közösségi élet ebben a három napban külterre teheti át tevékenységének helyszínét, szórakoztathat, szórakozhat - mindezt kultúraltan és a kultúra eszközeivel, példát mutatva és tisztelve városunk és közösségünk hagyományait. A rendezvénysorozat a nagybányai magyarság nagy ünnepe, a találkozás, szórakozás és közösségépítés közege.

A Fótér Fesztivál szervezője a Fótér Fesztivál Egyesület, a rendezvény partnerei: a Teleki Magyar Ház, a Nagybányai RMDSz és a Németh László Elméleti Líceum.

Előre is köszönjük a várható közel nyolcvan támogató áldozatkészségét, intézmények, cégek és magánszemélyek lelkes segítségét.

Találkozunk szeptember 18-án, addig is figyeljék híreinket, felhívásainkat.

Pintér Zsolt

A színérváraljai kórusmozgalom 135 esztendeje

A színérváraljai kórus 1880-as megalakulását megelőzően, 1876-ban a színérváraljaiak közgyűlésen eldöntik, hogy Ioan Cioaca tanítót több-hónapos zenei tanfolyamra küldik. Visszatérve, ugyanazon esztendő őszén a tanító meg is alapít Színérváralján egy 40-50 fős kórust, amely aztán 1879-ben már két hangon, míg 1880-ra négy hangon adja elő a zeneszámokat. Ez utóbbi évet tartják a szakemberek a váraljai kórus megalakulási évének, lévén, hogy akkorra forrottak ki a korábbi próbálkozások, akkortól lép helyi és környékbeli közönség elé a kórus.

1883-ban már maga Ioan Cioaca szervez karmestertanfolyamot a településen. Az igazi áttörést az 1889-es év hozta el, akkortól vált méltán sikeressé a kórus. Előző esztendőben gyűjtést is szerveztek, hogy állandó pénzügyi alapot biztosíthassanak a kórus működéséhez

és a karnagy fizetéséhez. Ennek az alapnak a létezéséről 1925-ig tudósítanak a kordokumentumok.

Az első olyan írásos dokumentum, amely a kórus sikeréről és elismertségéről szól, az a Șişești-i templom avató-ünnepségéről szóló beszámoló. Az 1891.



Felsőbányai vén-diákok 50 éves találkozója

A felsőbányai líceum magyar tagozatának 1965-ben érettségizett diákjai június 20-án tartották 50 éves találkozójukat. A XI. B 18 diákjából tizenöten még élnek. Könnyezve emlékeztek meg Májericsik Máriáról, Fuksz Istvánról és Rusiczki Jánosról, akik már a temetőben pihennek.

Örömteljes, vidám találkozón az élményekben gazdag múltat tizenhároman elevenítették fel: Bányai Mária, Bölönyi Rozália, Csillik Margit, Deák Mária, Gájer Jolán, Giricsics Imre, Kandó István, Lesinszki Anna, Májdik László, Marternik László, Penczák Elvira, Porgánszki Gizella, Sipos Veronika.

Két tanárunk igazoltan hiányzott. A Kolozsváron élő Galló Éva betegsége miatt nem jöhetett el a találkozóra, de egy gyönyörű verses emléklapot küldött volt tanítványainak.

A vén-diáktalálkozó 12 órakor a római katolikus templomban kezdődött. A hálaadó misét Veres Attila plébános tartotta. Az ünnepi, áhitatos hangulat keltéséhez az egyházközség kórusa, Drinkál Mária és Lendeczki Dezső is hozzájárult. Drinkál Mária mély átéléssel énekelt el az „Ave Mariá”-t, Lendeczki Dezső pedig Ady Endre mindig időszerű „Üzenet egykori iskolámba” című versét keltette életre.

Egy óratól a Mogosa vendéglőben idézték vissza a múltat. Hálával emlékeztek egykori osztályfőnöknőjükre, Podelenszki Gizellára, akit Magyarországon helyeztek örök nyugalomhelyére.

A vén-diákok csak a szépre emlékezve nem beszéltek betegségeikről, orvosaikról. Egyesek megvalósították álmaikat, mások a kudarcaik ellenére is reménykednek, erőt merítve családjuk önzetlen szeretetéből.

Mindegyik vén-diák azt vallja, hogy az összetartás, a helyi magyar közösséghez való kötődés, a szülőföldhöz való ragaszkodás, a becsületesség, a munkaszeretet az irányító életútjuk alakulásában.

Nem felejtették el bocsánatos csínyeiket sem. Például néha nem mentek el egy unalmas pótórásra, hanem az erdőben szórakoztak.

A vendéglőben a bőséges, ízletes ebéd után táncra perdültek. Ropták a csárdást, keringőztek, tangóztak. A tehetséges Lendeczki Dezső gitározott, megzenésített Petőfi-verseket énekelt. Az együtt énekelt slágerek, a „Dónát úton nyílnak már az orgonák”, „Mindenkinek van egy álma” első szerelmüket felelevenítve fiatallá varázsolta a vén-diákokat.

A lélekmelengető vén-diáktalálkozó nyolc órakor ért véget. Senki nem ment részegen, négykézlábon.

Az 1965-ben érettségizett diákok gyerekeinek, unokáinak nyolcvan százaléka magyar tagozat osztályaiba, magyar líceumba jár. A vén-diákok remélik, hogy dédunokáik, családjaik következő nemzedékei is használni, őrizni, ápolni fogják édes anyanyelvüket.

Boczor József



A színérváraljai kisipari szövetkezet kultúrcsoportja 1956-ban (a fotók a városi művelődési ház archívumából származnak)

augusztus 27-i keltezésű dokumentumban maga a templomalapító Vasile Lucaciu kéri az ünnepségre a Ioan Cioaca vezette színérváraljai kórust. Az eseményről a korabeli sajtó is beszámolt, dicsérő szavakkal illetve a kórust és annak karnagyát.

Ioan Cioaca 1904-ben bekövetkezett halála után Paul Cherecheș Venea veszi át a kórus vezetését, folytatva a hagyományokat. 1907-ből való az a kötelezettségvállalás, melyben a kórus 40 férfi tagja vállalja, hogy rendszeresen befizeti a megszabott járulékot és részt vesz a próbákban. Ekkor még kizárólag férfiakból állt a kórus, vegyes kórus csak 1920 után alakult meg.

1919-ben Paul Cherecheș Venea Szatmárnémetibe kerül igazgatónak, így helyét egy másik tanító, Iosif Cardoș-Spădăriu veszi át. A tehetséges karnagyot 1925-ben elhelyezik a településről, így munkáját Ioan Pop veszi át. Pop egy évtizeden át tölti be a kórusvezetői tisztséget, 1935-ben, egy közgyűlés során a fiatal tanítót, Mihai Bălajt bízzák meg a kórus irányításával. Munkássága első évében a fellépések bevételeinek egy részét a szegény sorsú tanulók megsegítésére ajánlják fel, míg másik részét a helybeli önkéntes tűzoltócsoporthoz adják.

Bălaj irányítása alatt a kórus számos településközi, regionális és országos megmérettetésen vesz részt, és több díjat is hazahoz. Az 50-es években saját, 12 fős zenekarral is büszkélkedhet a kórus. Ez volt a legnagyobb ilyen jellegű zenekar Nagybánya környékén. A kórustagok száma 1954 tavaszára meghaladja a százat.

Mivel a kórustagok között több magyar nemzetiségű személy is volt, az 1950-es évek derekától magyar zeneszámokat is beiktattak a repertoárba. Ugyanakkor színjátszó csoport is alakul, amelyik a környező településeken is fellép előadásaival.



Mihai Bălaj

csedi Mihály, Lukács Rudolf, Miszti Miklós, Sármási Margit, Szakács Ella, Mezei Ilona, Hölczli János, Simf Antal, Horváth Gyula, Eberst Mária, Asztalos Magdolna, Vedlinger Mária, Kádár Irina, Kurpé Piroška, Szabó Erzsébet, Simf Viola, Czeiszpergel Éva, Horváth Zsuzsanna, Székely Mária, Adoreanu-Kraiger Edit, Szabó Bertalan, Nagy Sándor, Kirchner Ferenc, Kurpé József.

Tamási Attila



Olvassa a megye legjobb
MAGYAR lapját!

Ismerjük meg a Láposi-medencét

Városunk, Magyarláros valamikor nagyközség volt a Láposi-medence központjában. (Létezik még Románláros, Hagymásláros, Lárosbánya). A régmúltban erősen lápos környék lehetett, innen az elnevezés.

Magyarláros az Ilosvai hegyláncolat (Breaza), meg a Preluka nyúlványa, valamint a Lápos-hegység ölelésében fekszik. A medence keleti végében a Cibles-hegység található három csúcsával: a Cibles 1839 m, Arcser 1830 m és a Bran 1837 m. Kihűlt vulkán.

A település szorgalmas lakói a lápot rendre lecsapolták, földjét sok munkával megművelték, s letelepedtek a Lápos folyó mentén. A környező dombok, lankák agyagosak, földművelésre alkalmatlanok, itt az állattenyésztés virágzott fel, mert kiterjedt erdőségei mellett sok a legelő, kaszáló.

Félreeső hely szülővárosom, rossz út-

jai, körülményes megközelíthetése miatt elkerülték a nagy események, csaták. Kissé mostohagyermekai vagyunk az országnak. Hol ide, hol oda tartozunk. Voltunk Szolnok-Doboka megye, județul Someș, jelenleg Máramaros megyéhez tartozunk.

1920-ig volt vasútunk is, igaz, csak keskeny vágányú, de ez is megszűnt. Beteljesedett rajta a szólásmondás, „semmi nem vész el, csak átalakul”. Így a sínek, egyebek beépültek a hídakba, épületekbe stb. És ez lett a „szerencsénk”! Lombhullató, tűlevelű erdeink nem estek áldozatul a rablógazdálkodásnak - egyelőre. A szállítás nem kifizetődő.

Hegy-völgyeinket, dombjainkat évszázados tölgyes, bükkös, fenyves koszorúzza még ma is.

Őseink okosan gazdálkodtak füvel-fával. Ahol erdőt irtottak - mert szükség volt épületfára, tüzelőre -, oda fa-

Magyarláros - Látkép



csemetéket ültettek, helyet hagyva legelőnek, kaszálónak, szántóföldnek. Most is szépen kivehetők sok helyen a fák katonás sorai...

A medence magasabb részein a juh-tenyésztésen volt és van a hangsúly. A juh nagyon hasznos állat. Felhasználható gyapja, bőre, teje, húsa. Híresek is az itteni tejtermékek: sajt, orda, túró (a juhmérsről írt korábban az Új Szó). Még híresebbek voltak a juhbőrből készült termékeket gyártók. Okos atyafiak a szűcs mesterséget honosították meg. Vásárok alkalmával erősen keresettek voltak az itt készült irhabundák, mellények, kucsmák stb. A kisiparosok fénykora az államosításig tartott...

Hosszú lenne felsorolni, mi mindent készítettek a környező falvak asszonyai fürge ujjakkal juhgyapjából. Csak a posztót említsem, de híresek az itteni csergék. Érdekes, hogy például a Rogoz falu férfiai által viselt fehér posztónadrág éppen olyan, mint a székelyharisnya, amely szintén fehér posztóból készül. Még a külső oldalán levő fekete csík is rajta van, csak a zsinórózás hiányzik!

Úgynevezett országos vásárkor (évente négyszer) szemet gyönyörködtető volt látni a kirakott, felfüggesztett csergék sorát.

Sok hasznos foglalatosságuk volt a Láposi-medence lakóinak. Csak néhány ezek közül: tímárság, szíjgyártás, faze-kasság, de ezekről a későbbiekben írok.

Addig is tisztelettel:
özv. Csornainé Breuer Erzsébet
85 éves nyugalmazott tanítónő,
Magyarláros



Fizessen elő...

... 2015-ben is a **Bányavidéki Új Szóra** a postahivatalokban, vagy a postai lapkézbesítőknél. **1 hónapra - 6.5 lej + postai járulék; 3 hónapra - 19.50 lej + postai járulék; 6 hónapra - 39 lej + postai járulék.**

Az előfizetés továbbra is a legbiztosabb módja annak, hogy hozzájusson lapunkhoz.

Kóstolni vagy kostolni?

Úgy három évvel ezelőtt ütötte meg először a fülemet a rövid o-val kiejtett változat, és nagyon zsugorinak tűnt a biztatás!

Nem restelltem magamban megismételni azt, egyre rövidebbre fogott o-betűvel, amiből végül semmi sem maradt; vagyis inkább figyelmeztetés lett belőle, hogy ne merj nyúlni az én ételemhez!

Legyintettem magamban, hogy nem szólok bele, mert néhány évvel ezelőtt - akkortájt, amikor a pesti baloldal Ferivel az élen hevesen agitált a külhoni magyarok állampolgársága ellen, azzal riogatva a népet, hogy ötmillió honosított lepi majd el a csonka hazát -, sikerült úgymond a munkahelyek védelmében egy negatív eredményű népszavazást összehozni, mindenkori történelmünk örök szégyenére!

(Ugyanők most azért agitálnak, hogy jöjjenek az afrikaiak tízszer többen!)

Az említett népszavazás táján azzal könyörögtem a beszédért fizetett TV-dolgozóknak, hogy legalább ők ne népszerűsítsék a sielést a szíes ellenében; bizonygattam, hogy színi kéne mint szólni, de vígan sielt tovább mindenki a teli papírkosarak körül!

Ilyen előzmények után nem volt kedvem vitába bonyolódni a rövid o-ügyében, gondolva, hogy talán csak tájszólási hiba volt, és nem érdemes ellene hadakozni, de a rossz példa ragadós, és azóta divat lett a kóstoltatás az igen elszaporodott főzőműsorokban!

Most, hogy megszületett a magyar nyelv novemberi napja, gondoltam: megemléteném mégis: aki azt akarja, hogy meg is kóstolják azt, amit kínál, minél nyomatékosabb ó-val ajánlja a falatot, így szívből jövőbbnek tűnik, amit mond!

Popovic Gergely

Magyarláros - Bábai-szoros



Péter Károly jegyzete:

Az aktivista

Most, hogy végre itt a nyár, városunkban megsokszorozódott az utcapadokra települt aktivisták száma. Ha néha-néha kiülök, én is azonnal aktivistává válok, pedig amikor „nyugdíjba mentem” azt mondtam: elég volt, ezután minden leszek csak aktivista nem. De mit csináljak, még sem siker, sem vak, de még néma sem vagyok!

A legtöbb önkéntes aktivista unatkozó nyugdíjas, akinek éppen nem akad jobb dolga, vagy történetesen napozni is szeretne, miközben aktívál. Mindenki fújja a magáét, attól függően, hogy az előző este melyik tévé műsorát nézte, és mit értett meg a hallottakból és látottakból. Egy óra sem telik el, s már kezdenek csúnyán nézni egymásra, kezdenek hangoskodni, ordítani, mi több, kezd fogvatkozni számuk; az első sértődött hazafelé veszi útját, fenyegetőzve azzal, hogy többé soha sem fog kiülni Cherecheș polgármester frissen plántált utcapadjára...

Most, jegyzetem végén, jó volna tudni, kit is nevezünk aktivistának? Az aktivista egy ügy érdekében keményen dolgozó személy, tettes, harcos, rajongó, partizán, bajnok, ügyvéd. Amint tapasztaltam, az unatkozó nyugdíjasok nem felelnek meg a fentebbi kritériumoknak: nem dolgoznak keményen az ügyért, tettek helyett is csak a szájuk jár, nem harcolnak, és nem partizánkodnak csak a szavak szintjén, mert féltik a nyugdíjukat, bajnokok sem lehetnek, mert nincs fizikai erejük stb. Részt vesznek, azaz aktíválnak, de ugyanakkor kívül maradnak, mint az a bizonyos zacskó a férfiember lába között! S akkor mire jó az utcapadi aktivizmus? Időtöltésre, másra, semmire. Hangunk gyenge, nem hallatszik Bukarestig, tetteink meg a nullával egyenlők, s ezt Ők odafenn tudják.

Péter Károly

Ui. Holnap ismét várlak benneteket a kinti padon (nem a kőpadon)

Nagybánya.ro
városunk és környéke az interneten

www.nagybanya.ro

HUMOR-ZSÁK



Állatarcú politika (6.)

Repülőgép közeledik éjszaka a repülőtér felé. A pilóta elhatározza, hogy megtréfálja a tornyot és eltorzított hangon szól a mikrofonba:

- Találd ki, hogy ki vagyok!

Erre az irányítótornyos diszpécser lekapcsolja a leszállópályafényeit és visszaszól:

- Te meg találod ki, hogy hol vagy...

Fiatallal feleség feldúlt állapotban ér haza a férjéhez.

- Képzeld, egy férfi berántott egy kapualjba és azt mondta, hogy vagy megerőszakol, vagy megöl!

- Ne is folytasd! Látom, élsz.



Állatarcú politika (7.)

A kisváros polgármesterét telefoncsörgés ébreszti fel az éjszaka közepén.

Az egyik ügyvéd az:

- Polgármester úr, sürgősen beszélne kell önnel!

- Mi az, ami nem várhat reggelig?

- A főbíró ma este meghalt, és én szeretnék a helyére kerülni.

- Nos, nekem mindegy, ha a temetkezési vállalkozó nem ellenzi...



Biciklizik Gazsi az utcán, megszólítja egy rendőr:

- Hé, te Gazsi, hát neked nincs első lámpád!

Gazsi elkezd röhögni.

A rendőr megbírságolja 100 lejre, és azt mondja:

- Hát neked hátsó lámpád sincs!

200 lejre megbírságolja.

Gazsi még jobban röhög.

A rendőr azt mondja:

- De neked sárvédőd sincs! 300 lejre bírságolja.

Gazsi most már torka szakadtából röhög.

Mondja a rendőr:

- Hát én ezt nem értem, minél jobban megbüntelek, te annál inkább röhögsz. Miért?

- Ott jön a testvérem a hátam mögött, neki még biciklijé sincsen. Ő mennyit fog fizetni?



Kohn aggályoskodik:

- Már öt éve vagyok házas és nem tudom, hogy eljut-e velem a feleségem az orgazmusig?

- Eljut, légy nyugodt, eljut - nyugtatja a barátja, Grün. -

Miért pont veled ne jutna el?

Lány:

- Ha nem veszed ki a kezéd a bugyimból, haza megyek! Negymillióig számolok!

Állatarcú politika (8.)



Két barát találkozik a vonaton.

- Azt mondtad, hogy úszol az adósságokban, és most az első osztályon utazol?!

- Nem tehetek róla, a másodosztály tele van azokkal, akiknek tartozom.

A feleségem imád beszélni, de ez - bevallom - engem időnként fáraszt. Az egyik este némanéztem magam elé, hallgatván a mondandóját. Hatéves fiunk, Dávid észrevette az arcomon a fásultság jeleit, mire halkán odasúgta nekem:

- Apa! Tettesd magad döglöttnek!

A katonaoorvos megkérdezi a sorozásra jelentkező újoncot:

- Van valami komoly betegsége?

- Igen, van. Rövidlátó vagyok.

- És tudja ezt valamivel bizonyítani?

- Igenis, kérem! Látja, főorvos úr, ott a falon azt a szöveget?

- Látom.

- Na látja, én nem látom.

Egy kislány keservesen zokog az utcán. Odamegy hozzá egy férfi, és azt kérdezi:

- Mi történt veled, kisember?

- Eltévedtem - feleli a fiú.

- Tudod a címedet?

- Igen, bácsi, persze, hogy tudom: pistike@freemail.hu.

- Szemüveg nélkül olyan jól nézel ki, mint amikor megismerkedtünk - mondja a feleség a férjének.

- Te is jól nézel ki, ha nincs rajtam a szemüveg.

Vendég érkezik a szállodába.

- És tessék mondani, a szobák csendesek?

- Természetesen! Csak a benne levő emberek zajosak.

- Halló! 2-222-222?

- Igen.

- Kérem, hívja a mentőket, beszorult az ujjam a tárcsába.

- Milyen betegségben szenvedett Ádám?

- Csontritkulásban.

A nyúl bemegy a boltba, és kér a medvétől két répát.

- Nincs! - válaszolja a medve.

A nyuszika szomorúan elkullog. Kétóra múlva bemegy a boltba:

- Két répát kérek!

- Nincs, de ha még egyszer bejössz, és kérsz két répát, kikapítalak egy kalapáccsal, és a kutyáknak adlak vacsorára!

A nyuszika elkullog, és kétóra múlva újra bemegy a boltba:

- Van kalapács?

- Nincs.

- És kutyák?

- Azok sincsenek!

- Akkor kérek két répát!



Állatarcú politika (9.)

- Vigyázz, Petike, kullancs!

- Vigyázok, de hogy kell kullantani?

- Mi van a hóhér ajtajára írva?

- ???

- Hozott anyagból dolgozom.

- Felesége van?

- Igen, már 12 éve!

- Gyerekek?

- Van az is kettő!

- Állatok?

- Nem, hál' Isten nagyon kultúráltak!

- Minek öntöződ a virágokat, mikor nincs is víz a kánnában?

- Na és? Nem látod, hogy ezek művirágok?



Az éjszaka közepén a kis Oszkár megszólal a sötétben:

- Anyu, szomszjas vagyok!

- Aludj már, Osz!

- De akkor is szomszjas vagyok!

- Oszkár! Ha még egyszer szólsz, elverlek.

Mire Oszkár:

- Anya, ha már úgyis idejössz elverni, hozhatnál egy pohár vizet.



A fodrász kérdezi a vendégtől:

- Hölgyem, szeretné, ha megmaradna a hosszú haja?

- Igen, kérem.

- Jó, akkor becsomagolom egy zacskóba.

A rendőr talál egy pingvint az utcán. Beviszi az őrsre:

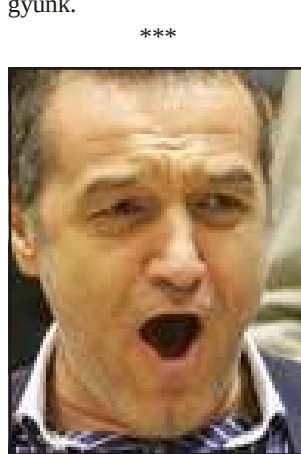
- Főhadnagy úr jelentem, találtam egy pingvint.

- Mit hülyéskedik, miért hozta be? Vigye ki az állatkertbe.

Másnap a rendőr újra beviszi az őrsre a pingvint. A főhadnagy idegesen kitör:

- Nem mondtam magának, hogy vigye ki az állatkertbe?

- Jelentem tegnap az állatkertben voltunk, ma moziba megyünk.



Állatarcú politika (10.)

Két barátnő találkozik az utcán. Azt mondja az egyik:

- Tudtad, hogy van egy új arckrém, amelyik tizenévéssé varázsolja a bőrt?

- Tényleg?

- Igen, kipróbáltam.

- És?

- Tiszta pattanásos lettem tőle.



Állatarcú politika (11.) Nyomdahiba. Elnézést!



Megkezdjük a nagyobbik utcai homlokzat felújítását!

Újabb adományok a nagybányai Teleki-kúria felújításának javára!

Köszönjük mindazoknak, akik az elmúlt napokban is TÉGLAJEGY vásárlásával járultak hozzá a történelmi műemléképület és Bányavidék szórványközpontja megújulásához, megszépüléséhez!

Téglajegyeket 10 LEJES (egyszerű téglajegy), 50 LEJES (bronz), 100 lejes (25 euró/ezüst), 300 LEJES (75 euró/arany) és 500 LEJES (125 euró/gyémánt) címletekben lehet vásárolni. Támogatóink nevét feltüntetjük internetes oldalainkon, az idei munkálatok lezárását követően pedig újabb 5 egyszerű festményt sorsolunk ki erre a célra felajánlott csodálatos műalkotásokból, **Kása Dávid, Bitay Zoltán, Kovács Bertalan, Szántó Andreász, Győri Sánta Kinga, Kondrák Matyikó Margit, Vassy Erzsébet, Boar Szilvia, Murádin Lovász Noémi, Láng Eszter, Potyók Tamás, Barkóczy Veronika, Gonda Zoltán és Edmund (Varga Ódön Tibor)** munkáiból.

Téglajegyet-vásároltak: Steiner Zoltán, Nagybánya – 50 lej (bronz), M. I., Nagybánya – 100 lej (ezüst), Fülöp G. László és Sylvester Ágnes (Egyesült Államok) – 50 lej (bronz), Fülöp G. László és Sylvester Ágnes (Egyesült Államok) – 20 lej (2 db egyszerű), Fülöp G. László és Sylvester Ágnes (Egyesült Államok) – 210 lej és 20 eFt (gyémánt), Földessy Zsigmon és Földessy Nagy Márta (Budapest) – 20 eFt (arany), P.T., Nagybánya – 50 lej (bronz), Moldován Györgyi, Nagybánya – 50 lej (bronz), Moldován Györgyi, Nagybánya – 100 lej (ezüst), Szebeni Lajos, Nagyvárád – 10 lej (egyszerű), Dr. Valdman István, Nagybánya – 500 lej (gyémánt), Fábry-Asztalos Tibor Egyesült Államok - 20 lej (2 db. egyszerű - póló-bónusz).

KÖSZÖNJÜK a nagybányai és Nagybánya-környéki magyar közösség, közel és távol élő barátaink eddigi és ezutáni segítségét!



A Teleki Magyar Ház kiadványai!

- **Tatárok, betyárok, bányaréme** (bányászmondák, legendák)
 - **Schönherr breviárium** (Schönherr Gyula írásaiból)
 - **Nagybánya 1848-49-ben** (szerk. Balogh Béla)
- Keresse az intézmény irodájában!

Baba-mama Klub - minden szerdán délután 5 órától a Teleki Házban!



Szeretettel várjuk a **POCAKLAKÓKAT** és természetesen a már

CSÚSZKÁLÓKAT
MÁSZKÁLÓKAT
TOTYOGÓKAT
ÖRÖKMOZGÓKAT

vagyis minden nagybányai **CSÖPPSÉGET** aki még nem évodós, **ANYUKÁIKKAL** együtt



Mondókázzunk, mondikáljunk együtt!

Amerika már számol egy nagyobb háború lehetőségével

Az amerikai védelmi minisztérium 2011 óta először frissítette a nemzeti katonai stratégiát; a Washingtonban ismertetett dokumentum szerint „kicsi, de lassan növekvőben van az esélye egy államközi háborúnak egy nagyobb hatalommal”.

Martin Dempsey tábornok, a vezérkari főnökök egyesített bizottságának elnöke a sajtót tájékoztatva elismerte, nem tudja, honnan fogják fenyegetni legközelebb az Egyesült Államokat és érdekeit, de abban bizonyos, hogy gyorsabban fog felbukkanni mint a múltban, és az amerikai fegyveres erőknek készen kell állniuk.

A stratégia felülvizsgálatának célja az, hogy tükrözze az új, globális biztonsági helyzetet, amelyben az Egyesült Államok olyan, vele közel egyenrangú ellenfelekkel néz szembe, mint Oroszország és Kína, miközben kezelnie kell tudni az olyan militáns csoportokat, mint az Iszlám Állam.

A dokumentum bevezetőjében Dempsey úgy vélekedett, hogy a legutóbbi, 2011-es felülvizsgálat óta „a globális zavarok jelentősen nőttek, miközben viszonylagos katonai előnyünk kezdett megkopni”. Most azonos időben többszörös kihívással nézünk szembe a hagyományos állami szereplők és az állami szintet el nem érő, regionális hálózatok részéről. Valószínűbb, hogy elhúzódó hadjáratokkal kell szembe nézni, mintsem gyorsan megoldható konfliktusokkal” – írta.

A tábornok a sajtótájékoztatón elis-

merte, hogy az amerikai siker „fokozottan fog függeni attól, hogy milyen jól támogatják a katonai eszközök a nemzeti hatalom más eszközeit, és miként segítik szövetségeseink és partnereink hálózatát”.

A megújított katonai stratégia Iránt, Oroszországot és Észak-Koreát jelöli meg agresszív fenyegetésként a globális békére nézve. Említi Kínát is, de az a megjegyzéssel, hogy az Obama-kormányzat „támogatja Kína felemelkedését, és arra biztatja legyen partner a nagyobb nemzetközi biztonságban”.

„Ezen országok egyikéről sem tehető fel, hogy közvetlen katonai konfliktust keres az Egyesült Államokkal vagy szövetségeseivel... de mindegyik komoly biztonsági aggodalmakat kelt... a nemzetközi közösség azon dolgozik, hogy ezekre közös választ adjon” – hangzik a dokumentum.

Oroszországról a stratégia kidolgozói megállapították, hogy noha segít egyes területeken – a kábítószerek vagy a terrorizmus ellenes küzdelemben –, „többször bebizonyította, hogy nem tartja tiszteletben szomszédai szuverenitását. Oroszország katonai akciói közvetlenül és vele szövetséges erők révén is aláássák a térség biztonságát.” (MTI)

Kétséges a javítás

Ünnepli az ország az érettségi sikerét: évek óta ez a legjobb eredmény Romániában, és hitelességét senki nem vonja kétségbe. Voltak ugyan csalási kísérletek, de leplezték őket, a Mehedinti megyei politikus lánya is lebukott, Vaskohsziklásón a fél évfolyamot kizárták, talán a tanárokat is eltiltják a katedrától, íme, működik a rendszer, hatékony volt a pár éve bevezetett szigor, a videokamerás felügyelet: a diákok többsége megértette és felkészült, a kevésbé szorgalmasak elhasáltak, ez is rendben van, nem kell mindenkinek diplomája legyen. De ha van, akkor legyen értékes.

Ilyenformán mutat kívülről az oktatási rendszer egyik legfontosabb eseménye. Csakhogy nehéz elhinni a javulást ott, ahol már 25 éve csak kapkodást és fejtelenséget látunk, ahol majdnem évenként cserélődik a miniszter, és a legutóbb tisztségbe lépett tárcavezető az érettségi szesszió közepén rukkolt ki a megyecserés dolgozatjavítás ötletével, amit sorsolások alapján képzelt el, talán a nyugtalottóbból ihletődve. Ez ugyan rögtön az első húzásnál neveltségessé vált, mégis megtartják, ahogy az érettségi kifehéritésére szolgáló keverésről sem mondtak le, csak a sors kezét irányították kissé. És ez máris gyanúok ebben a kies hazában – mert a különbség ugyan csak szembetűnő az egyes vidékek sikere és mások sikertelensége között.

Nagyon furcsa, hogy eddig átlagon felül teljesítő megyék hirtelen kétszer rosszabbul mutatnak, miközben másutt ugrásszerű javulást észleltek. Vajon a 78 százalék fölötti sikerrel büszkélkedő Bákó megyében tényleg kétszer jobbak a tanárok és a diákok, mint az alig 40 százalékot elérő Ilfovban? – kérdezi Ștefan Vlăstinar tanár (az Adevarul honlapján), és hozzáteszi: ha valóban így van, mit tett a minisztérium az esélyegyenlőség megeremtésére? A hullámzó adatokra egyébként rögtön magyarázatot is kínál: a korábban kiugróan magas átmenési arányokat produkáló, jelenleg utolsó helyen álló Giurgiu megyében 64 tanár, igazgató, tanfelügyelő került bíróság elé érettségi csalások miatt.

Más megyékben is indultak vizsgálatok, de ez az érettségizőket nem vigasztalja. Háromszéki diákok panaszkodnak, hogy a tételeket meglepően könnyűnek találták, jegyeik ennek ellenére egy-két fokkal rosszabbak a vártnál. Mi lehet az oka, hogy aranydiplomás, négy évig szintizes, rangos versenyeken díjazott, a nehezebb téli próbaérettségén is legmagasabb minősítést elérő mikósok hirtelen egyszerre gyengébben vizsgáztak? Tegyük hozzá azt is, hogy az anyanyelvi szinten megkövetelt román nagyon leहुzza a magyar fiatalok általánosát. Ami sok egyetemen számít...

Persze, aki tudott, az átment, aki nem, az megbukott. De ahhoz, hogy valóban hiteles legyen az érettségi, átláthatóbb és következetesebb vizsgarendszerre van szükség.

Demeter J. Ildikó, Háromszék

INNEN ONNAN

Virtuálisan is megnézhető a Tordai Sóbánya

A Google Street View segítségével virtuálisan is bejárható a Tordai Sóbánya - jelentette be Dan Bulucea, a Google romániai vezetője. A Mediafax hírügynökség tudósításában azt írja, Bulucea szerint a szolgáltatás kifejezetten azoknak lesz hasznos, akik több ezer kilométerről érdeklődnek Románia egyik legfelkapottabb turisztikai látványossága iránt. Ez az első romániai földalatti hely, amit a Google Street View panoráma képein meg lehet nézni. Simona Baciut, a sóbánya igazgatója azt reméli az újítástól, hogy idén sikerül megdönteni a tavalyi 470 ezres látogatószámot, és több mint fél millióan nézik meg a turisztikai látványosságot. A Tordai Sóbánya története még a római korig nyúlik vissza, de a nagyközönség előtt csak 1992-ben nyitották meg. 2008-2010 között közel 6 millió euróból újították fel. 1992-es megnyitása óta nagyjából 2,7 millió hazai és külföldi látogatója volt. (mediafax)



KERESZT- REJTVÉNY

Alapos képmutatás

VÍZSZINTES: 1. "Ha elég gonoszak vagyunk ahhoz ..." (Széchenyi István). 13. ... meridiem; délelőtt. 14. Az euró ellenfele! 15. Német város. 16. Mondatkezdet! 17. Ital jelzője lehet. 19. Madách személyneve. 20. Erős kártyalap. 22. Rongál. 23. Dolgozik a mozdony. 24. ... bukik; elesik. 26. Középhosszú szoknyafajta. 28. Jód, kálium és kén vj. 29. Harapásnyi étel. 31. Panaszos hangot hallat. 33. A nagy varázsló. 34. Fogyasztásra alkalmassá válik a gyümölcs. 35. Tétel. 36. Mondat végére kerül. 38. Házikó. 39. Móricz Zsigmond regénye. 41. Osztrák folyó. 43. Vél, gondol (nép.). 45. Taszít. 46. Dominál. 47. Gépkocsi (röv.). 49. Mélyreható, megfontolt. 51. ... mark; védjegy. 52. Neon és hidrogén vj. 54. Ku-Klux-...; fagyűlölő szervezet. 55. Eső (ang.). 56. Belga hegedűművész (Eugéne). 58. Japán vallás. 59. Szoknya. 61. ... Saarinen; finn építész. 62. Finnyáskodik. 65. Kettő kiül! 66. Részben beforrad! 67. A Fülöp-szige-

Kapafogú a román régészek őselefántja

Hét-nyolcmillió éve élt hatalmas kapafogú őselefánt csontvázának és agyarának több darabja került elő egy útépitéskor Románia keleti részén, a Vaslui megyei Gherghesti község területén – közölte a Mediafax hírügynökség. A ritkaságszámba menő paleontológiai lelet feltárását a bárladi Vasile Pârvan múzeum őslényszakértői és a



jászvásári (Iasi) egyetem geológia tan-
székének oktatói közösen végezték. Megállapították, hogy a csontok egy több mint 4 méter magas, a miocén földtörténeti korban élt őselefánttól, a – görögül „förtelmes szörny” jelentésű – Deinotherium giganteumtól származnak. A Deinotherium a kapafogú (lefele görbülő agyaru) őselefántok családjának egy kihalt neme, amely öt métert közelítő magasságával és több mint tíztonnás tömegével a valaha élt harmadik legnagyobb szárazföldi emlősnek számít. A moldvai útépités során előkerült őselefántcsontok nem voltak mélyen: egy vulkáni hamuréteg alatt találtak rájuk egy domboldalon. Laurentiu Ursachi muzeológus kifejezte reményét, hogy az ásások kiterjesztése során további csontok kerülnek elő, amelyekből az őslény csontvázának több mint felét rekonstruálni tudják. A szakember szerint több mint egy évszázaddal korábban a szintén Vaslui megyei Manzati térségében egyszer már előkerültek Deinotherium-csontok, amelyek a bukaresti Grigore Antipa Természettudományi Múzeumban vannak kiállítva. A mostani lelet is azt bizo-

tek fővárosa. 68. Radioaktív vegyi elem. 70. Leégett gyertya darabkája.

FÜGGŐLEGES: 1. Rudyard Kipling híres verse. 2. Őszi eső jelzője lehet. 3. Áttört gát! 4. Igen (ang.). 5. Opolé folyója. 6. Szilárdító növényi sejt. 7. Libanoni és zambiai gkj. 8. Alifás, telítetlen szénhidrogén. 9. Mocsári növény. 10. Ezredtagok! 11. Zúrzavar, kavarodás. 12. A helyére tevő. 16. A gondolat befejező része. 18. Tárgyalás jelzője lehet. 19. Zeusz kedvese. 21. Becézett Zoltán. 23. Rejtély. 25. Helyez, tesz. 26. Egyhangú, unalmas. 27. Két egyenlő nagyságú, de ellentétes előjelű mágneses pólusból álló rendszer. 30. Menyasszony. 31. ... tyúk is talál szemet (szólás). 32. Stannum. 35. ... recall; Arnold Schwarzenegger filmje. 37. Az albán főváros. 39. Osztrák költő (Rainer Maria). 40. Sürgetés. 42. Üsti ... Labem; cseh város. 44. Lakrészek! 46. Móricz murija. 48. ... pohár; Vörösmarty verse. 50. Deszka-kerítés. 51. A Nílus egyik forrástava. 53. Rossz tanácsadó! 55. Lear király egyik lánya. 57. A nyomomban vannak! 58. Naturalista, francia író (Émile). 60. Óserdei kúszónövény. 62. Létezik. 63. Lettországból élő, finnugor nyelvű néptörzsek. 64. Zuhany. 67. Alkotás. 69. Görög betű.

Szerkesztette: Csatlós János

nyítja, hogy évmilliókkal korábban a moldvai fennsík szubtrópusi éghajlatú volt, és itt elefántok, rinocéroszok, tigrisek és hiénák éltek – mutatott rá a muzeológus. (mno)

Nem a depresszió miatt látjuk borúsan a jövőnket, hanem fordítva

A pesszimista, borúlátó jövőkép vezet depresszióhoz - derül ki egy nemrég közzétett amerikai tanulmányból. Martin Seligman amerikai pszichológus és tanítványa, Ann Marie Roepke arra keresték a választ a kutatásukban, hogy miként befolyásolja az emberek pszichés állapotát az, ahogyan a jövőről gondolkodnak. A British Journal of Clinical Psychology szaklapban megjelent tanulmányukban azt állítják, hogy három attitűd meglete vezet a depresszió kialakulásához: elégedetlen elképzelések a jövőről, a jövő elégedetlen értékelése és a negatív elképzelések a jövőre nézve. A depresszió megjelenése pedig csak fokozza ezeket az attitűdöket, ami végül egy ördögi kört eredményez, amiből csak nehezen tudunk szabadulni. Az ilyen típusú gondolkodásmódot kognitív viselkedésterápiával lehet javítani. A kutatás vezetője szerint az ilyen vizsgálatok segítenek a depresszió okainak a feltárásában, illetve a hatékonyabb kezelések kidolgozásában. (hotnews.ro)

201 óriásteknőst engedtek el a galápagosi Santa Fé szigetén

Ecuador 201 óriásteknőst engedett szabadon a Galápagos-szigetvilág Santa Fé szigetén, ahol egy hasonló alfaj több mint 150 éve kipusztult. Santa Fé szigete az óriási szárazföldi teknősök Chelonoidis alfajának korábbi otthona. A hüllők azt követően tűntek el, hogy az ember a 18. századtól kezdődően - amikor kalózkodó és bálnavadászok gyűjtötték be őket - elkezdte tizedelni álló-

mányukat. A Galápagos Nemzeti Park szakembereinek szavai szerint 201 egyedet engedtek szabadon az Espanola-szigetről származó Chelonoidis hoodensis alfajból, amely alaktanilag, illetve genetikailag hasonlít a Santa Fé kihalt alfajához. A napokban elengedett 201 hüllőt fogságban nevelték, életkoruk 4-10 év közötti tartományban mozog. 30 egyedet rádió adóvevővel láttak el, ami lehetővé teszi, hogy nyomon kövessék őket a vadonban. A parkszolgálat természetvédelmi mér-földkőnek nevezte a sziget óriásteknősökkel való újbóli benépesítését, ami szerinte az ecuadori parttól 1000 kilométerre elterülő szigetvilág ökológiai restaurációjának teljesen új módja. A projekt során tanulmányozzák majd az ökoszisztémában bekövetkező változásokat is, hiszen a teknősöknek megközelítőleg 6500 varacsosfejű leguánnal kell osztozniuk a szigeten. Úgy hiszik, mintegy 14 óriásteknős-alfaj élt valamikor a szigetekeken, három közülük - többek között a Chelonoidis - már kihalt. Az eltűnt Chelonoidis abigdoni



alfaj utolsó tagja, „Magányos George” három éve pusztult el. A Galápagos-szigetek szerepel az UNESCO világörökségi helyszínei között, egyedülálló flórájáról és faunájáról ismert. A csendes-óceáni szigetvilágot Charles Darwin tette híressé lélegzetelállító biológiai sokféleségének tanulmányozásával, ami létfontosságú volt a természetes szelekció hajtotta evolúció elméletének megalapozásához. A szigetvilág szívében elterülő Santa Fé körülbelül 24,7 négyzetkilométeres. (hirado.hu)

GENIUS NYOMDA

Băii u. 3. sz.
tel. 0262-213204

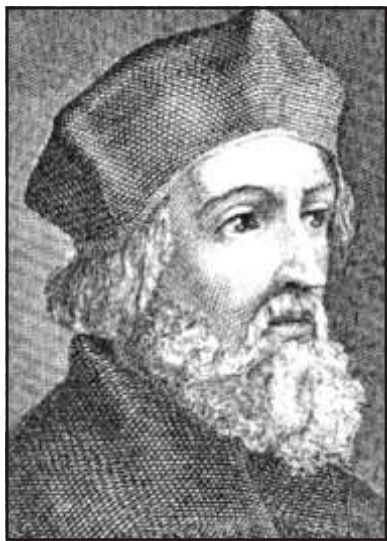
1	2	3	4	F	5	6	7	8	9	10	E	11	12	L
13					14							15		↓
16				17	18						19			
20		21		22						23				
R		24	25			26		27			28			
29	30				31					32		33		
34					35			36			37		I	
38				39				40			41	42		
I		43	44			45				46				
47	48		49			50				51				
52		53		54				55					L	
56			57				58				59	60		
61					62		63			64		65		
66				67						68	69			
T	→		Y							70				

Elvhűsége miatt küldték máglyára a reformáció előfutárát

Hatszáz éve, 1415. július 6-án halt Konstanzban máglyahalált Husz János cseh vallásreformátor és teológus. A prédikátort hazájában 2014-ben minden idők negyedik legnagyobb cseh személyiségévé választották, halálára a hatszázadik évfordulón nagyszabású eseménysorozattal emlékeznek.

Husz János (Jan Hus) 1371 körül született a dél-csehországi Husinecban, szegény családban. 1390-ben iratkozott be a prágai egyetemre, ahol 1396-ban magiszteri fokozatot szerzett, majd 1398-ban kinevezték a teológia tanárává. Két évvel később pappá szentelték, 1402-ben megválasztották az egyetem rektorának. Ekkoriban kezdett prédikálni az újonnan épült Betlehem kápolnában, beszédeiben az angol vallásújító, John Wycliffe „realista” eszméit terjesztette, amelyeket lelkesen fogadtak a nemzeti érzelmű cseh magiszterek is. (Wycliffe bírálta a papság gazdagságát, támadta az egyház hatalmát, a hit mércéjének a Bibliát tekintette és azt állította, a szentáldozáskor az osta és a bor nem átlényegül Krisztus testévé és vérévé, hanem abban Krisztus ténylegesen jelen van.)

A cseh társadalomban akkoriban forrt az elégedetlenség: az alsópapságot felháborította az ország földjeinek felét birtokló egyház főpapjainak fényűzése és szimóniája (az egyházi posztok



adásvétele), a parasztokat nyomasztották az egyházi adók. Maga a katolikus egyház is válságban volt: csak néhány évtizede ért véget a pápák avignoni fogása, s ezt tetézte a pápák és ellenpápák versengése. Az egyre radikalizálódó Husz hevesen bírálta az egyházon belüli visszaéléseket, a szegénység eszméjét és az Antikrisztus közelgő eljövételét hirdette. Az egyetem német tanárait ez felháborította és bepanaszolták Huszt a pápánál. IV. Vencel cseh király Husz mellé állt, ezután a német professzorok és diákok tömegesen hagyták el Prágát, s 1409-ben Husz lett az immár cseh többségű egyetem rektora.

A politikai helyzet gyorsan változott: az egyházszakadást orvosolni hivatott pisai zsinaton letették a Csehországban elismert XII. Gergely pápát és XIII. Benedek ellenpápát is, s V. Sándort választották meg egyházfővé. A leváltottak ezt nem fogadták el, így egyszerre három pápa követelte magának az egyház vezetését. Vencel cseh király V. Sándor

dor mellé állt, aki a cseh főpapság nyomására 1409 végén kiközösítette a Wycliffe eszméit terjesztő prágai egyetemet és magát Huszt is. Husz a bulla ellenére kitartott nézetei mellett, tovább prédikált és tanított.

V. Sándor 1410-ben meghalt, utódává a később ellenpápának nyilvánított XXIII. Jánost választották. Az új pápa keresztes háborút és búcsúcédula-árúsítást hirdetett a XII. Gergelyt támogató László nápolyi király ellen, amit Husz elítélt – de így szembekerült Vencellel, aki részt kapott a cédulák hasznából. A kiközösítés előtt Husz Dél-Csehországba menekült, s az ellene írt vitairatokra válaszul megírta fő művét: *Az egyháztól* című röpiratában az egyház fejéül csak Krisztust ismerte el, s vitatta az egyházi hierarchia és a pápaság létjogosultságát.

Vencel fivére, Luxemburgi Zsigmond német-római császár és magyar király véglegesen rendezni akarta az egyházszakadást és 1414-ben XXIII. János pápával közösen egyetemes zsinatot hívott össze Konstanz városába. A zsinat elé idézték Huszt is, aki csak akkor szánta rá magát a megjelenésre, amikor Zsigmond menlevelet adott neki, garantálva, hogy akkor is szabadon távozhat, ha bűnösnek találják. (Azt nem tudni, Husz tisztában volt-e azzal, mi vár rá, mindenesetre indulás előtt végrendelkezett.)

Husz a zsinat alatt is prédikált és misézett, amit a menlevél feltételei megsértésének minősítettek és elfogták. Az 1415 júniusában kezdődött tárgyalás során 39 téves tanítást olvastak fejére. Husznak ezeket meg kellett volna tagadnia, de ő egy heti gondolkodás után a konstanzi dombon 1415. július 6-án tartott főtárgyaláson kijelentette: nem tagadhat meg olyat, amit nem is vallott. Ekkor eretneknek nyilvánították, s még aznap megégették, hamvait pedig a Rajnába szórták. A cölöphöz kötözve látta, hogy egy nénike milyen lelkesen gyűjti a rőzsét a lassan lángot fogó máglyához, ekkor hagyták el száját a vallási fanatizmust jellemző híres szavak: „O, sancta simplicitas”, azaz „szent egyszerűség”.

Halálával Husz a személyes bátorság és elvhűség jelképévé lett. Kivégzése után fellángolt Csehországban az egyházi reformmozgalom, az események egyenesen vezettek a huszita háborúhoz. Husz cseh nyelvű írásai a nemzeti irodalom klasszikusaivá lettek, a prágai nyelvjárást ő tette irodalmi nyelvvé, és új helyesírási rendszert is kidolgozott. Hazájában 2014-ben minden idők negyedik legnagyobb cseh személyiségévé választották, halálára a hatszázadik évfordulón nagyszabású eseménysorozattal emlékeznek. II. János Pál pápa 1999-ben sajnálkozását fejezte ki Husz kivégzése miatt, a reformátor rehabilitációjára azonban a katolikus egyházban mindmáig nem került sor. (mult-kor.hu)



A „sivatagi Manhattan” is felkerült a veszélyeztetett helyszínek listájára

Felvették a veszélyeztetett világörökségi helyszínek listájára a jemeni Szanaa és Sibám városát, amelyekre a síita fegyveresek és a kormánypárti erők összezsapásai miatt leselkedik veszély.

Jemen fővárosának, Szanaának az óvárosa súlyosan megrongálódott a fegyveres konfliktusban - hangsúlyozta közleményében az ENSZ kulturális szervezete. Jemenben Abed Rabbo Manszúr Hádi elnök hívei és a 2014-ben jelentős területeket az ellenőrzésük alá vonó huszi lázadók állnak harcban egymással. Március óta a Szaúd-Arábia vezette arab szövetségesek hajtanak végre légitámadásokat az országban azzal a céllal, hogy megakadályozzák a lázadókat az ország teljes területének elfoglalásában.

A jemeni építészetre jellemző fővárosi festett és díszített ablaküvegek és kapuk nagy része elpusztult vagy megrongálódott – mutatott rá az ENSZ Nemzetbiztonsági, Tudományos és Kulturális

Szervezete, amely sajnálatát és aggodalmát fejezte ki a gazdag múltú és műemlékekben gazdag muszlim várost sújtó pusztítások miatt.

Sibám óvárosa - amely XVI. században épült egy sziklás kiszögellésre - és az óvárost körülvevő fal is felkerült az UNESCO veszélyeztetett világörökségi helyszínek listájára. A konfliktus jelentette veszélyeken kívül a város, amely toronyformájú építményeinek köszönhetően a Sivatagi Manhattanként is emlegetnek, állagmegóvási és kezelési problémákkal is küzd - közölte az UNESCO. Vasárnap kezdődött Bonnban a világörökségi bizottság 39. ülése, amelyen július 8-ig döntöttek több mint 30 jelölt felvételéről az emberiség világörökségi listájára. (mult-kor.hu)

Második világháborús tank került elő egy villa pincéjéből

A német rendőrség egy ház kutatás során több második világháborús fegyver mellett egy tankra is rábukkant egy heikendorfi villa pincéjében. A harckocsi mellett többek között egy torpedót és egy légvédelmi ágyút is találtak a helyszínen. Az észak-németországi településre siető közel húsz német katonának kilenc órán át tartott felszínre hozni a tankot.

Az 1943-ban készült Párduc tankot a német katonáknak két, a csatamezőn megsérült harckocsik kimentésére tervezett tank segítségével sikerült kivontatniuk. Végül még egy farámpát is építeniük kellett, hogy fel tudják húzni a pincében ragadt harckocsit. A mentési folyamat összesen mintegy kilenc órán át tartott. Mivel ennek során a ház nem sérült meg, Ulrich Buchardi, a német hadsereg egyik szóvivője precíz munkának nevezte a tank felszínre hozatalát. A rendőrség a harckocsit lefoglalta.

A rendőrség az ügyészség utasítására tartott házkutatást, mivel felmerült - később pedig beigazolódott - a gyanú, miszerint a villa 78 éves tulajdonosa a háborús eszközök birtoklását szabályozó törvény értelmében illegálisan tárol fegyvereket az otthonában. A villa magányosan élő tulajdonosa ellen a törvény megsértése miatt eljárást indítanak. A kieli ügyészeket a berlini hatóságok értesítették, miután mintegy hó-

nappal ezelőtt - lopott náci műkincsek után kutatva - átfésülték a villát - számolt be róla a Süddeutsche Zeitung.

A tulajdonos ügyvédje, Peter Gramsch szerint a tankkal és a légvédelmi ágyúval már nem lehetett lőni, így azok birtoklása nem ütközhetett törvénybe. Az ügyvéd szerint az állítást egy 2005-ben keletkezett hivatalos irat is bizonyítja, és ügyfele kártalanítása érdekében jogi lépéseket fontolgat az ügyben.

A Kiel agglomerációjához tartozó település polgármesterét, a tank kivontatását a helyszínen követő Alexander Orthot nem lepte meg, hogy az idős férfi második világháborús fegyvereket rejt otthonában. Mint elmondta, amikor '78-ban hatalmas hó borította a várost, a tank tulajdonosa a harckocsival rőtta a település utcáit. Hozzátette, az illető rajong az ilyesfajta dolgokért. „Van, aki a gőzmozdonyokat szereti, mások a vonatokat” - tette hozzá a polgármester. (mult-kor.hu)

Szex 40 fölött: többet akarnak a férfiak és a nők is

Sokan úgy gondolják, az aktív szexuális élet a fiatalkorral együtt lezárul, esetleg homályba vész, és egyre kevésbé játszik fontos szerepet a párok mindennapjaiban az intim kapcsolat. A WEBBeteg felmérésének eredménye épp ennek az ellenkezőjére mutat rá, így érthető az is, hogy egyre fontosabb kérdés a 40 év fölöttiek számára a szexuális problémák megoldása - közölte a WEBBeteg.hu egészségportál.

A portálon futó kérdőíveket 2015. január és április között összesen közel két-ezren töltötték ki. Az eredmények nemenként több szempontból is eltérést mutatnak, ám egy közös ponton határozottan találkozunk a kettő: mindkét nem több szexet szeretne az életébe a jelenleginél.

A férfiak 65%-a nyilatkozott úgy, hogy elégedettebb lenne, ha többször bújhatna ágyba partnerével. Korosztályok szerint vizsgálva a 40 és 49 közöttiek a legelégedettebbek a szex gyakoriságával, ezzel szemben a 60 fölöttiek 75%-a szívesen szeretkezne sokkal gyakrabban. A nők körében is közel ugyanennyien, 57%-ban választották azt, hogy több szeretkezésre vágnak, bár 11%-uk soknak tartja a mostani mennyiséget. A nők 40 és 49 éves koruk között a legkevésbé elégedettek az összebújások gyakoriságával, arányaiban tekintve viszont a 60 felettiek a legelégedettebbek.

A férfiak és a nők válaszai alapján is az derült ki, hogy a párok mintegy 30 százalékánál inkább a nők nem vágnak már annyi szexre, mint korábban, ugyanakkor az esetek 16-17 százalékában a férfiak nem igénylik annyira az együttlétet.

A vizsgálatban részt vevő férfiak a szex gyakoriságának akadályaként a legtöbben – összesen a megkérdezettek 32%-a – a különböző szexuális nehézségeket jelölték meg. Életkor szerinti elosztásban jól kirajzolódik, hogy a kor előrehaladtával egyre többen küzdenek szexuális problémákkal: amíg a 40 év alattiak 14%-át akadályozzák a szexuális gondok, addig a 40-es, 50-es éveikben járó férfiak 25%-a nyilatkozott ugyanígy, a 60 fölöttiek esetén pedig már 36%-os arányban számoltak be nehézségekről. A nőknél a 40-49 évesek körében számoltak be a legtöbben szexuális nehézségekről, amely a menopauzával fellépő testi, valamint hormonális változásokra vezethető vissza.

A köztudatban élő méret-kérdés a felmérés szerint nem szab gátat a kielégítő szexuális szokásoknak, hiszen a megkérdezett férfiak fele teljesen elégedett a pénisz méretével, s csupán 4%-uk szeretne sokkal nagyobbbat a mostaninál. A férfiak között töretlenül felszínre kerülő kérdést, miszerint a méret a lényeg, a női válaszadók eredményei is megcáfolják, ugyanis döntő többségük (75%) teljesen elégedett partnere adottságaival, sőt az sem akadály, ha kicsit kisebb a méret a kívánnál.

A legjelentősebb szexuális probléma a 40 fölöttiek életében a merevedési zavar. Hogy mekkora probléma, arról már megoszlanak a vélemények. A megkérdezett férfiak többsége (52%-a) számol be merevedési zavarról, bár ebből 38 százaléknyan nyilatkoztak úgy, hogy komoly problémaként élik meg, hogy péniszük gyakran nem marad a közösülés végéig merev állapotban. Ezzel szemben a nők közel fele nem észlelt problémát, vagy nem tartja ezt zavarónak a szexuális együttlét során. Az összes nő 34 százaléka szerint jellemző párjánál, ugyanakkor 24 százalékukat zavarja ez.

Érdekes, hogy míg a megkérdezett férfiak 21%-a nyilatkozott úgy, hogy próbálkozott már potencianövelő gyógyszerrel segíteni a panaszain, addig a hölgyek csupán 13 százalékának van tudomása arról, hogy partnere próbált ki ilyen készítményt.

A korai magömlést egyik nem többsége sem tartja a szexuális élete akadályának, még akkor sem, ha néha előfordul a közösülések alkalmával. A 40 év fölötti férfiak 16 százaléka számára jelentős probléma, a hölgyek 11 százaléka éli ezt meg ugyanígy.

Megegyező vélemény alakult ki a felmérés során arról a kijelentésről, hogy a férfiak alapvetően poligám természetűek, így szükségük van a változatosságra szexuális téren. A megkérdezett nők és férfiak 29 illetve 27 százaléka nyilatkozott úgy, hogy szerinte alapvetően igaz a megállapítás, ugyanakkor mindkét nem ezt döntő többségében vagy teljesen előítéletnek tartja, vagy a példák ellenére sem jellemző hozzáállásnak.

A vizsgálatból arra is fény derült, hogy a férfiak szerint a jó házasság, vagy a tartós párkapcsolat legfontosabb összetartó ereje az intimitás megőrzése. Ezzel szemben a megkérdezett nők számára az a fontos, hogy a szex akkor se kerüljön háttérbe, amikor átlépik a 40-et, vagy épp a változókori átmenet miatt megváltoznak a testi-lelki igényeik. (transindex)

	FÉRFIAK, 40+	NŐK, 40+
Rendszeresebb nemi élettel lenne elégedett	65%	57%
Teljesen elégedett az együttlétek gyakoriságával	26%	32%
Mi akadályozza az intenzívebb nemi életben?	szexuális nehézségek 32%, partnere nem szeretné 30%	már nem kívánja a szexet 30%, partnerhiány miatt 23%
Elégedett a saját / párja péniszének méretével	50%	75%
A szexuális nehézségek megjelenése...	a koraal egyre gyakoribb, 60 fölött 33%	a változókoraal jár, a 40-49 évesek 45%-a érintett
A merevedési gondok zavaróak számára az együttlét során	38%	24%
„A szex legfontosabb dolog, ami összetart egy kapcsolatot”	40% egyetért	29% egyetért
„A férfiak alapvetően poligám természetűek”	27% alapvetően egyetért	29% alapvetően egyetért
Próbálkozott-e már Ön / párja potencianövelő gyógyszerrel?	21% igen	13% tud partnere gyógyszeréről



Agenția de Turism
Mara International Tour
 (A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

Nagybánya
 Unirii sugárút 5. sz.
 tel. 0262-221038,
 0362-802011
 www.mara-tour.ro

- **Görög szigetek:** Kréta, Korfu, Rodosz, Zakynthos, Skiathos - indulás Kolozsvárról repülővel
- **Buszos kirándulások Nagybányáról:** Paralia Katerini, Thassos-sziget, Korfu, Halkidiki, Lefkada, Kusadasi, Budva (Montenegró)
- **Bulgária - Nyár 2015** - saját gépkocsival és busszal - Albena, Aranyhomok, Neszebar
- **Buszos kirándulások Nagybányáról:** Budapest - Pozsony - Bécs - Prága • Medjugorje - Dalmát-partok - Albánia • Pozsony - Prága - Drezda • Spanyolország - Portugália - Gibraltár - Marokkó
- **Romantikus nyaralás:** Párizs - Loire-völgy - Svájc
- **Senior voyage:** Olaszország, Portugália, Franciaország



MARA INTERNATIONAL TOUR

Veszélyesek lehetnek a tápszerek: a fogyasztóvédelmi egyesület vizsgálta az összetevőket

A Románia Fogyasztóvédelmi Egyesület (APC) civil szervezet egy tanulmányt tett közzé, amely a romániai piacon kapható tápszerek összetevőit és annak a babák egészségére gyakorolt hatását vizsgálta. Az APC szakemberei szerint a kutatásra azért volt szükség, mert Romániában csak az anyukák 28% szoptat, a többség vagy tápszerrel, vagy valamilyen tejtel táplálja gyermekét.



Az eredmények azt mutatják, hogy a tápszerekben nem kevesebb mint 48 összetevő található meg, ezek közül több olyan is van, ami az anyatejből teljesen hiányzik, illetve ezek egy része káros lehet a csecsemőkre nézve. Tejsavó, növényi olajokat, taurint, de akár tartósítószerket, édesítőszerket, keményítőt tartalmazhatnak, illetve különböző

E-vegyületeket is lehetnek bennük.

A tejporok 61%-ának elsődleges összetevő a tej, 32% esetében a demineralizált tejsavó, 7%-ban a savóból kivont fehérje. A második legfontosabb összetevő a tápszerek 54%-nál a tejsavó, 31%-nál a növényi olaj, 8%-nál a zsírtalanított tehéntej, 7%-nál a laktóz. A vizsgált szempontok között volt továbbá a tejporok tápértéke vagy sótartalma is, ahogy az is, hogy mennyibe kerül havonta az ilyen táplálás, vagyis mennyire hozzáférhető bárki számára. A teljes jelentés itt érhető el: <http://www.apc-romania.ro/ro/i-studiu-de-piata-despre-lapte-praf-de-inceput-pentru-sugari/Mjg1LTE.html>

A digi24 által megszólaltatott Mihai Rissdorfer biokémikus, a tanulmány egyik szerzője szerint a tejsavó azért lehet veszélyes, mert a bélbe került nem hidratált részecskéi elzárhatják a pólusokat, emésztőrendszeri problémákat okozva, illetve a tejsavó allergiás reakciókat is kiválthat. A taurin pl. pedig nagyobb mennyiségben hozzájárulhat a figyelemhiányos hiperaktivitás-zavar kialakulásához (ADHD). A szakemberek ezért lehetőség szerint az anyatejes táplálást ajánlják, vagy ha erre nincs lehetőség, akkor a bio termékek választását.

BÁNYAVIDÉKI ÚJ SZÓ
- AZ ÖN LAPJA!



A Nagybánya és környéke tematikájú RÉGI FOTÓK és KÉPESLAPOK kulturális örökségünk részei.

Értékes információkat kaphatunk az adott kor fotográfiai látásmódjáról, építészetéről. Ne hagyjuk elveszni, szétszóródni e szellemi kincseket. Őrizzük meg gyűjteményünkben vagy digitalizálva.

Ha fel szeretné ajánlani, avagy eladni fotóját, képeslapját megteheti a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségben vagy a 0746049696-os telefonszámon.

• FESTMÉNYEKET vásárolok. A hirdetés érvényes egész évben. Telefonszám: 0262-275793, 0740-685721.

• Külföldi GYÚJTÓ VÁSÁROLK: régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, faliórákat, zsebórákat, bronz szobrokat, 1945 előtti könyveket és képeslapokat. 0741-986855.

• Katalinban eladó közművesített, építkezésre alkalmas telek, 33 ár.

Telefonszám: 0729500350.

• VITA BENE kft – Munkahelyeket ajánlunk hölgyeknek otthoni betegápolás munkakörben Ausztriában. Felkészítő tanfolyamokat is ajánlunk. Tel.: 0740 077 491.

• Régi, Singer típusú varrógépek eladók. Telefonszám 0362-803523, vagy: 0771-738541.

• Eladó háromkerekű Pegas kerékpár. Tel. 0747 776929

• Eladó a régi főtér környékén kis családi ház 200 négyzetméter telekkel. Irányár 38.000 Euro. Tel.: 0742794946.

• Eladó 3 szobás ház a Plugarilor utcán, központi fűtéssel és garázzsal. Irányár 57 000 Euro. Tel. 0735501529

• A virághegyi sírkertben egy, vagy két rendezett, használatlan hely átadó (eladó). Telefon: 0744 198 099, 17-19 óra között.



APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:

NAPONTA 9-15 óráig,
CSÜTÖRTÖKÖN 11.30 óráig!

KÖSZÖNTŐ



SZÜCS FERENCZNEK és MÁRIÁNAK Katalinba

Rég volt már, hogy egymásra találtatok
Az idő hamar elrepült.
Együtt éltétek le életeteket,
Mely oly sok fáradtságba került
S ím, most 45 évnyi házasság után
Még mindig velünk vagytok,
Büszkén tekintenek rátok
gyerkekeitek,
S csodálattal unokáitok.
Hálásak vagyunk, hogy értünk
Annyi mindent tettetek,
Segítettetek, felneveltetek.
Most, hogy már felnőttünk
Köszönettel tartozunk nektek
És szeretettel kívánjuk,
Hogy legyen hosszú,
boldog életetek.
Emese és Ilonka családjaikkal

GYÁSZJELENTÉS

Fájó szívvel búcsúzunk édesanyánktól

LÉVAY ROZÁLIÁTÓL,
aki 94 évesen hunyt el.
Fia Attila és családja

Szomorú szívvel és fájó lélekkel
válunk meg szeretett anyánktól

LÉVAY ROZÁLIÁTÓL,
aki 94 éves korában hagyott el
bennünket.
Lánya Fecz Ildikó és családja

Fájó szívvel vettünk tudomást anyánk

LÉVAY ROZÁLIA
távozásáról. Szívünk szomorú
marad. Kicsi fia Árpád és családja

IF IOSIP ANGELA TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

– Non Stop –

Koporsók, szállítás
és más szolgáltatások

– Horea utca 6. szám –

TELEFONSZÁMAINK:
0262-215863; 0362-409464;
0745-337534; 0753-464805

Boby Temetkezési Vállalkozás Teljes körű temetkezési szolgáltatás



ÚJABB ÜZLET
nagy kellékválasztékkal
V. Lucaciu
(Felsőbányai) utca 162. sz.
(IMMUM buszmegálló)

Ingyenes szállítás
A legkisebb árak a városban
Non-stop telefonszolgálat

Nagybánya, Pácii tér 11. sz.
Mobil: 0745-234.589; 0742-009.306

FOTÓ ÉS VIDEO EGY HELYEN!



Esküvők
Keresztelők
Céges rendezvények
Kulturális események
Iskolai, óvodai előadások
Fotókönyv készítése

0746049696
0749316252
office@vardea.ro
www.vardea.ro

MEGEMLEKEZÉS



„Nem vártok már minket ragyogó szemetekkel. / Nem örültök már nekünk szerető szívetekkel, / De a könnyecsepp a szemünkből virágos házatokra hull, / A gyertya fénye szívünkben remény / Arcotok, mosolyotok vidámságotok, tanácsotok / Életünknek központja és kedves forrása most.”

Mély fájdalommal emlékezünk 2011. július 10-re és 15-re, amikor szeretteink

BARA ISTVÁN és ÉVA
(Nagysomkútról)
örökre itt hagytak bennünket. Emléküket hűen őrzi szerető családjuk.

Tudjuk, hogy nem jöhet, mégis egyre várjuk, / Enyhíti hiányát, ha álmainkban látjuk. / Az ész megérti, de a szív soha / Hogy egyszer majd mi is elmegyünk, ahol Ő van, oda. / Az élet múlik, de akít szeretünk / Arra életünk végéig könnyes szemel emlékezünk.

Fájó szívvel emlékezünk 2015. július 11-re amikor a szerető férj, édesapa, apos, nagypapa

SZOPKÓ TIBOR
hosszantartó és türelemmel viselt betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Emléked legyen áldott nyugalmad csendes! Bánatos feleséged Mami (Erzsike), leányod Csendes Gizike, vejed Lajos, unokáid Csilla, Filcz Andrea és férje Robert.

TELEKI MAGYAR HÁZ

HÉTFŐ-PÉNTEK

– 15-21 óra között –

SZOMBATON

– 11-21 óra között –

TELEFON: 0262-212668,
0744-919166; 0740-751490.

* **GYÓGYTORNA** – minden kedden 16.30 és 17.45 órától!
* **OLVASS NEKEM!** – Minden szerdán 16 órakor a Házban!
* **Tersánszky Könyvtár** – JÚLIUSBAN ZÁRVA!

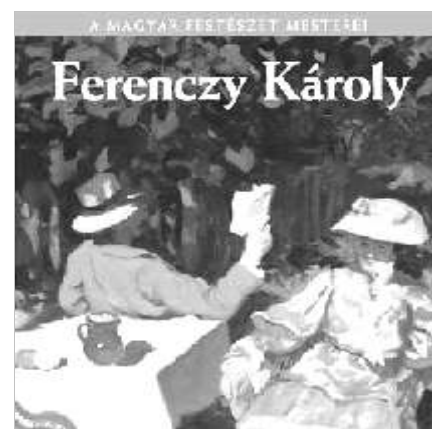


Nagybánya
és környéke

NAGYBÁNYA ÉS KÖRNYÉKE

Harmadik javított
és bővített kiadás

A TELEKI MAGYAR
HÁZBAN!



Kossuth Kiadó,
Magyar Nemzeti Galéria:

FERENCZY KÁROLY

80 oldalon, színes
illusztrációkkal

MOST
mindössze 25 lejért!

Megvásárolható
a Teleki Házban!

Elpusztult Overdose

Tízéves korában Németországban elpusztult Overdose, a magyar csodalóként emlegetett nemzetközi hírű telivér. Sokáig veretlenül versenyzett, sérülések és egy súlyos betegség után tavalyelőtt vonult vissza, azóta már van három csikója. Ugyanaz a betegség vitte el, mint 128 éve Kincsemet.

Overdose, az utóbbi évtizedek legjobb magyar versenylova szerda délután háromnegyed hatkor a németországi Lindenhof tenyésztelepen súlyos betegségben elpusztult. A Pannonia Overdose értesülése szerint kólika, hasi katasztrófa végzett vele. Ugyanez a betegség vitte el 128 éve a szintén csodalóként emlegetett Kincsemet. Overdose tavalyelőtti visszavonulása óta fedezőmén volt.

Tulajdonosa, Mikóczy kérése, hogy Alagon temessék el a lovat. A német egészségügyi törvények szerint állati temetést nem lehet kiszállítani az országból, ezért valószínűleg elhamvasztják, és a hamvait itthon eltemethetik.

A világ legjobb lova, Frankel veretlenül vonult vissza, 3 millió fontot futott össze pályafutása során, majd a tavalyi visszavonulása után még 15 millió fontért fedezett. Overdose távozásával pótolhatatlan veszteség érte a magyar lósportot. Még akkor is, ha már van néhány csikója, és egy német kanca három hónapos vemhes tőle.

Overdose 2005. április 2-án született az angliai Nottinghamshire-ben. Jelenlegi tulajdonosa, Mikóczy Zoltán 2006 novemberében bukkant rá, de sokáig nem tudta, hogy kincset talált. Átszámítva nyolcszázezer forintért vásárolta meg. „Biztosan jobban hangzana, ha azt mondanám, hogy megláttam benne valamit, de nem. Az angliai newmarketi árverésen csak azért licitáltam, mert sajnáltam volna, ha egy ilyen szép telivér túl olcsón kel el. Enyém volt az első licit háromezer eurónál, és nem is próbálkoztam más, így enyém lett a ló” – mesélte néhány éve a Kemma.hu-nak.

Mivel a versenylovak hovatarozását az határozza meg, hogy hol edzik őket, ezért az állatot 2006-ban Alagra szállították, de Mikóczy a saját elmondása szerint majdnem egy évig nem is látta.

„Csak a következő év tavaszán jöttem ki a lóversenypályára, ahol azt láttam, hogy fut együtt négy ló, és mögöttük sétál egy. És az egyszer csak kilőtt, mint a puskagolyó, messze maga mö-

gött hagyva a többi” – mesélte 2009-ben a Heti Válasznak. A lónak akkor még neve sem volt, de gyorsan dönteni kellett, hogy versenyeztetni lehessen.

„Egy versenylovat nem lehet csak úgy elnevezni. Ennek a lónak az anyját úgy hívják, *Our Poppet*. A szabályok szerint tehát O betűvel kezdődő nevet kellett adni, de olyat, amelyet az elmúlt húsz évben nem viselt versenyló. A család összedugta a fejét, és ötleteltünk. Felmerült, hogy legyen *Obsession* vagy *Orient Express*, végül a kisebbik lányom, *Lilla* kitalálta az *Overdose* nevet. Nekem tetszett a legkevésbé. Én *Osama bin Ladennek* szerettem volna elnevezni. Ha belegondolok, a hideg is kiráz. Képzeld, ha a világ legrangosabb versenyein ezzel a névvel futott volna a ló!” – mondta Mikóczy.

Overdose-t néhány nappal az első versenye előtt anyakönyvezték. 2007. június 2-án, Budapesten a Nyeretlen Kétévesek Versenyében 1000 méteren 18 hosszal győzött. 2008 decemberében már a világranglista harmadik helyén állt, Európában a legjobb volt. Pályafutása csúcán az értéket 5 millió euróra, mintegy 1,5 milliárd forintba becsülték.

Első 14 versenyét megnyerte, először 2010. augusztus 29-én, a baden-badeni versenyen szenvedett vereséget, csak a hetedik lett. Tizenkilenc futásából tizenhatszor győzött, egyszer volt helyezett (4. – 2011, Ascot), és kétszer futott helyezetlenül.

Pályafutását savós patairha-gyulladás miatt kellett befejeznie. A betegség 2009-ben kezdődött, először úgy tűnt, csak egy évet kell pihennie a lónak, de az állandósuló gyulladás végül megakadályozta a további versenyzésben.

Utolsó versenyén, 2011. november 13-án Rómában nyert, hivatalosan 2013. szeptember 1-jén vonult vissza. A magyar galoppsport egyik leghíresebb képviselőjétől ünnepélyes keretek között, felvezetéssel vettek búcsút a Kincsem Parkban, óriáskivetítőn elevenítették fel a pályafutását. (Origo)



Chile Messiék térdre kényszerítésével foglalta el Amerika trónját

Története során először nyerte meg a Copa Américát a házigazda chilei labdarúgó-válogatott, mivel tizenegyespárbajban jobbnak bizonyult a Messi által vezetett argentinokkal szemben.

Sem a rendes játékidő, sem a hosszabbítás nem hozott gólt, így büntetőpárbaj döntött szombat éjszaka. Ugyan az első argentin 11-est még belőtte Lionel Messi, a folytatásban Banega és Higuaín is hibázott, így a jobban célzó chileiek 4-1-re győztek.

A két csapat 1916 óta íródo közös történetében eddig 38 tétmérkőzést játszottak, a chileiek ezt megelőzően egyetlen alkalommal, 2008-ban Santiagóban, egy világbajnoki selejtezőn tudtak diadalmaskodni. A világbajnoki ezüstérmes argentinok 15. alkalommal hódíthatták volna el a trófeát, így az örökrangsor élén utolérték volna Uruguayt.

Jorge Sampaoli, a többek között Arturo Vidalal és Alexis Sánchezzel felálló chilei labdarúgó-válogatott argentin szövetségi kapitánya szerint a házigazda válogatott teljesen megérdemelte, hogy – négy elvesztett Copa-döntő után – története során először megnyerje a kontinensviadalt.

„Nagyszerű munkát végeztek a játékosaim. A torna során egyetlen olyan momentumot sem láttam, amely azt sugallta volna, Chilénél volt itt jobb rivális. Eufóriában vannak az emberek, Chilében nyertük meg a Copát... Köszönetet kell mondanom az összes játékosnak, hogy ennek a részese lehettem” – fogalmazott a Nemzeti Sport szerint a hazaia mestere, aki a döntőre kitérve kijelentette, támadóerőben Chi-

le Argentína fölé nőtt, irányítani tudták a mérkőzést egy rendkívül erős argentin csapattal szemben, és a rendes játékidőben is megnyerhették volna a finálét.

„Azzal a taktikával mentünk ki, hogy mi legyünk a kezdeményező fél, mert ha nem ezt tesszük, akkor Messi megmutatja nekünk, miért ő a világ legjobb futballistája. Messzire kitoltuk a letámadásunkat annak érdekében, hogy mi kezdeményezzünk. Úgy vélem, végig eltökéltebbek voltunk. A tizenegyespárbaj igazságot szolgáltatott, mert végig többet tettünk a győzelemért, mint ellenfelünk” – értékelt Jorge Sampaoli.

Ezzel szemben Gerardo Martino, a tavalyi világbajnokságon szintén ezüstérmes Argentína szövetségi kapitánya úgy látta, ők tettek többet a sikerért: „Mi semlegesítettük Chilét, Chile semlegesített minket, kölcsönösen kioltottuk egymást. Otamendi, Lavezzi és a végén Higuaín is eldönthette volna a mérkőzést. Azt hiszem, ezt a döntőt Argentínának kellett volna megnyernie.”

Az idei Copa América bronzérmese Peru lett, amely a kisdöntőben 2-0-ra verte Paraguayt. Dél-Amerika tíz csapatából már csak kettő, Ecuador és Venezuela áll kontinentális trófea nélkül. Uruguay 15, Argentína 14, Brazília 8, Paraguay és Peru 2-2, Chile, Kolumbia és Bolívia 1-1 Copa-sikert mutathat fel. Argentína az 1993-as elsősege óta nem tudott nagy trófeát nyerni.

(Krónika)

Hamilton hazai pályán sem talált legyőzőre

Hosszú ideje először változatos és izgalmas futamot követően ünnepelehetett győzelmet vasárnap Lewis Hamilton, a Mercedes brit versenyzője hazája Forma–1-es versenyén, a Brit Nagydíjon.

A brit pilóta elrontotta ugyan a rajtot, de kiváló boksztaktikájának köszönhetően végül harmadízben is megnyerte a szigetország nagydíját, amelynek utolsó harmada szakadó esőben zajlott. Hamilton már a szombati időmérőn is remekelt, ő szerezte meg a pole pozíciót, mellőle csapattársa, Nico Rosberg indult, a harmadik helyről pedig Felipe Massa (Williams) rajtolhatott.

A kezdést a brazil kapta el a legjobban: a beragadt Mercedesek mellett elsűvítve azonnal az élre ugrott, és csapattársa, a negyedik helyről induló Valtteri Bottas is remekelt, ő is elhagyta a Mercedeseket, és a második helyre ug-

rott előre. Hamilton – akárcsak két hete Ausztriában – nagyon rosszul rajtolt, de aztán mégis gyorsan elvette Bottastól a második helyet.

Az Osztrák Nagydíjat idézte az is, hogy akárcsak ott, Silverstone-ban is már az első körben be kellett küldeni a biztonsági autót, miután Grosjean (Lotus) és Button (McLaren) balesetezett, és fel kellett adnia a versenyt. A balesetben a két Lotus ütközött először, és a másik McLarenes, Alonso is belekeveredett a „buliba”, a Lotusok ütközése nyomán koccant csapattársának. Végül a kétszeres spanyol világbajnok tudta folytatni a futamot. Végül azonban a brit vi-

lágbajnoki címvédőnek sikerült maga mögött tartania csapattársát, az élen viszont érdekessé vált a helyzet, Bottas ugyanis utolérte Massát, a csapatvezetés viszont rászólt, hogy ne versenyezzen csapattársával. A finn méltatlankodva közölte, annyival gyorsabb nála, hogy simán meg tudná előzni, ezért végül megkapta az engedélyt az előzésre. Önerőből azonban mégsem tudta megelőzni, akkor került az élre, amikor Massa – Rosberggel egyszerre – kiállt kerékcserére. A két pilóta még a bokszutcában is látványos csatát vívott egymással, de végül Massa maga mögött tartotta a németet.

Mégsem ő örülhetett igazán, hanem Hamilton, aki közben a kerékcserék nyomán az élre került, ami óriási ovációt váltott ki a hazai közönség részéről.

A 36. körre aztán megérkezett az eső. Az egyre nedvesebbé váló pályán Rosberg bátran vezetett, és sikerült megelőznie Bottast, majd Massát is, és egyre közelebb került az élen haladó Hamiltonhoz, akinek végül ki kellett áll-

nia átmeneti esőgumikért. Ekkor egy időre Rosberg az élre került, de az egyre inkább szakadó esőben neki is ki kellett állnia új abroncsokért, így a brit végül ismét az élre került, és végül meg is nyerte a hazai futamot, növelve ezzel előnyét az összetett pontversenyben. A második helyen Rosberg, a harmadikon Vettel (Ferrari) futott be.

A Brit Nagydíj pontszerzői: 1. Lewis Hamilton (brit, Mercedes), 2. Nico Rosberg (német, Mercedes), 3. Sebastian Vettel (német, Ferrari), 4. Felipe Massa (brazil, Williams–Mercedes), 5. Valtteri Bottas (finn, Williams–Mercedes), 6. Danyil Kvjat (orosz, Red Bull–Renault), 7. Nico Hülkenberg (német, Force India–Mercedes), 8. Kimi Räikkönen (finn, Ferrari), 9. Sergio Pérez (mexikói, Force India–Mercedes), 10. Fernando Alonso (spanyol, McLaren–Honda). (Krónika)

**Az oldalt összeállította:
SIMORI SÁNDOR**